

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav speciálněpedagogických studií

Bakalářská práce

Štěpánka Šimková, DiS.

Návrh metodického postupu při výkonu funkce veřejného opatrovníctví u osob omezených ve svéprávnosti na Magistrátu města Prostějova

Olomouc 2021

Vedoucí práce: PhDr. Lucia Pastieriková, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Návrh metodického postupu při výkonu funkce veřejného opatrovníctví osobám omezených ve svéprávnosti na Magistrátu města Prostějova“ vypracovala samostatně a uvedla v ní všechny použité zdroje v seznamu literatury.

Datum 29.11.2021

Štěpánka Šimková, DiS.

Poděkování

Velmi děkuji Mgr. Lucii Pastierikové, Ph.D. za odborné vedení, ochotu a vstřícnost při tvorbě bakalářské práce. Dále za cenné poznatky mých kolegů na Oddělení sociálních služeb a veřejného opatrovnictví Odboru sociálních věcí Magistrátu města Prostějov.

Ráda bych velice poděkovala své nejbližší rodině, která mi byla po celou dobu studia a při psaní bakalářské práce obrovskou oporou a motivací.

Obsah

Úvod.....	6
1 Vymezení pojmů.....	8
1.1 Zdraví.....	8
1.2 Postižení, vada, znevýhodnění.....	9
1.3 Zdravotní postižení.....	9
1.4 Mentální postižení.....	10
1.4.1 Lehké mentální postižení.....	11
1.4.2 Středně těžké mentální postižení.....	12
1.4.3 Těžké mentální postižení.....	13
1.4.4 Hluboké mentální postižení.....	13
1.5 Svěprávnost a omezení svěprávnosti.....	13
1.6 Veřejný opatrovník.....	14
1.7 Opatrovanec.....	14
2 Zahájení opatrovnické činnosti.....	15
2.1 Principy rozhodování o záležitostech opatrovance.....	16
2.2 První kroky při převzetí opatrovnictví.....	18
3 Průběh opatrovnické činnosti.....	20
3.1 Povinnosti opatrovníka.....	20
3.1.1 Pravidelné spojení.....	20
3.1.2 Skutečný zájem.....	20
3.1.3 Zdravotní stav.....	21
3.1.4 Práva a zájmy opatrovance.....	21
3.1.5 Vysvětlovací povinnost.....	21
3.2 Pravidelné činnosti opatrovníka.....	21
3.2.1 Osobní kontakt s opatrovancem.....	21
3.2.2 Správa jmění.....	22
3.2.3 Běžná a neběžná právní jednání.....	24
3.2.4 Řešení pohledávek a exekucí.....	24
3.2.5 Zdravotní péče.....	24
3.2.6 Komunikace se soudy, státními orgány a poskytovateli sociálních služeb.....	25
3.2.7 Spolupráce s rodinnými příslušníky a okolím opatrovance.....	26
3.2.8 Spolupráce s opatrovnickou radou.....	26

3.2.9	Zajišťování běžných záležitostí.....	26
3.2.10	Vyřizování sociálních dávek a důchodů.....	27
3.2.11	Řešení bytové otázky.....	27
3.2.12	Zajištění sociálních služeb (smlouvy, pečovatelská služba).....	27
3.3	Kumulovaná funkce veřejného opatrovníka s výkonem funkce sociálního pracovníka....	28
4	Ukončení opatrovnické činnosti.....	29
5	Shrnutí a diskuze.....	31
	Závěr.....	32
	Seznam bibliografických citací.....	34
	Seznam příloh.....	37
	Anotace	

Úvod

Velkou motivací pro psaní bakalářské práce bylo moje zaměstnání, tedy výkon veřejného opatrovnictví na Odboru sociálních věcí Magistrátu města Prostějov, Oddělení sociálních služeb a veřejného opatrovnictví. Po nástupu na zdejší pracoviště mi každodenní praxe ukázala, že právní rámec platného občanského zákoníku, který ukotvuje opatrovnictví, je pro opatrovnickou praxi velmi stručný a samotný výkon veřejného opatrovnictví se tak liší obec od obce. Zvláště pak v menších obcích, kde paradoxně bývá mnohdy velký počet opatrovaných a opatrovnickou praxi zde vykonává sám starosta obce nebo pověřený pracovník s kumulovanou agendou. Protože každý z nás je jiný, je i opatrovnictví třeba chápat jako zcela individualizovaný institut, který hájí práva a zájmy jedince tak, aby vycházel zcela z jeho potřeb. Samotný pohled na opatrovnictví se pak legislativně změnil z dřívějšího dohledu směrem k podpoře, kdy cílem opatrování a opatrovnictví je dbát na přání člověka s omezením. Velký impulz k této změně vnímání přineslo přijetí Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením vyhlášená ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 10/2010, na což reagoval i novou právní úpravou občanský zákoník čili zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění, která se zdá poměrně kusá, nicméně v současné době její výklady podléhají rychlému vývoji.

Výkon opatrovnictví je zastupování v právních věcech a hájení práv opatrovaných. Velmi záhy jsem zjistila, že samotné opatrovnictví je mnohem širší. Opatrovník by měl mít mnoho odborných znalostí, profesní zkušenosti a dovedností. Veřejné opatrovnictví se dotýká mnoha oborů a jako výkon státní správy v přenesené působnosti je rozdělen obsahově mezi tři ministerstva, což mnohdy celý proces značně nejen komplikuje, ale klade na opatrovníky velké nároky na orientaci v různých normách a předpisech. Základní principy odrážející dobrou praxi jsou však vždy stejné.

Cílem mé práce je poskytnout základní návod v podobě praktické metodické pomůcky kolegům veřejným opatrovníkům, především začátečníkům, při výkonu veřejného opatrovnictví. A také usnadnit se v celém procesu zorientovat od chvíle jmenování obce opatrovníkem až po ukončení této činnosti. Cílovou skupinou by tak neměli být jen veřejní opatrovníci začátečníci obcí všech typů, ale ráda bych, aby s metodickým materiálem pracovali i opatrovníci z řad přátel, rodinných příslušníků nebo sami lidé s omezenými právy.

Záměrem této práce není předložení návodu na všechny situace, které mohou opatrovníka a opatrovaného potkat, ale postihnout nejběžnější typické oblasti výkonu

opatrovnictví, aby návrh metodického postupu, byl co nejvíce nápomocný v běžné práci s opatrovanými.

Bakalářskou práci budu koncipovat do pěti kapitol. V první kapitole vymezím pojmy, které nejsou přímo předmětem práce, ale úzce s ní souvisí a budou v textu průběžně zmiňovány, a to zejména: zdraví, zdravotní postižení, mentální postižení, svéprávnost, veřejný opatrovník, opatrovanec. Ve druhé kapitole se budu věnovat zahájení opatrovnické činnosti, základním principům o rozhodování v záležitostech opatrovaných a první kroky při převzetí opatrovnictví.

Dále budu pokračovat třetí kapitolou, ve které se budu zabývat výkonem funkce veřejného opatrovníka, jeho právy a povinnostmi, pravidelnými činnostmi opatrovníka. Věnovaná bude také podpoře opatrovance a bydlení a zajištění zdravotní péče opatrovanci a zainteresovaným organizacím. Tedy důležitá a zároveň často opomíjená témata. V této části bude rozebírána kumulace funkcí veřejného opatrovníka se sociálním pracovníkem.

Ve čtvrté kapitole se zmíním kroky při ukončení opatrovnické činnosti. Poslední kapitola bude završovat části předchozí., v níž shrnu předložené poznatky.

Závěr bude zaměřen na diskutovaný obsahový rámec práce a naplnění cíle.

1 Vymezení pojmů

V první kapitole práce vymežím pojmy, které byť nejsou přímo jejím předmětem, úzce s ním souvisí a budou se průběžně objevovat v textu. Z tohoto důvodu považuji za účelné, zmínit pojmy jako je zdraví, zdravotní postižení, mentální postižení a jednotlivé stupně mentálního postižení a na závěr duševní poruchu spolu s duševní nemocí. Tyto výše zmíněné pojmy rozvinu v jednotlivých podkapitolách.

1.1 Zdraví

V této podkapitole objasním termín zdraví, které je úzce spojené s následujícími kapitolami.

Světová zdravotnická organizace (WHO, 1946) popsala zdraví jako stav úplné fyzické, duševní a sociální pohody, nikoli pouze nepřítomnost nemoci nebo vady. Tedy stav, kdy je člověku naprosto dobře, a to jak fyzicky, tak psychicky i sociálně. Není to jen nepřítomnost nemoci a neduživosti (Křivohlavý, 2001). Z toho plyne skutečnost, že pokud chceme být opravdu zdraví, musíme mít všechny dimenze svého bytí v harmonii.

Křivohlavý (2001) dále uvádí definici zdraví jako celkový (tělesný, psychický, sociální a duchovní) stav člověka, který mu umožňuje dosahovat optimální kvality života a není překážkou obdobnému snažení druhých lidí (Křivohlavý, 2001). Mezi doplňující charakteristiky zdraví se řadí také schopnosti vést sociálně a ekonomicky produktivní život (Kebza, 2005). Z holistického hlediska pohled na zdraví zdůrazňuje komplexnost zdraví a vzájemnou propojenost všech aspektů. (Kebza, 2005)

Jiná definice zdraví, která zdůrazňuje funkčnost dle Seedhouse, 1995 in Křivohlavý 2001 zmiňuje, že optimální stav zdraví určité osoby závisí na stavu souboru podmínek, které jí umožňují žít a pracovat tak, aby byly splněny její realisticky zvolené a biologické možnosti (potenciály). (Seedhouse, 1995 in Křivohlavý, 2001)

Je však patrné, že neexistuje jediná správná definice zdraví. Další definice jsou jen různě koncipovány. Ke zmíněným definicím bych shrnula, že zdraví vzniká interakcí mezi lidmi a prostředím. Tudíž při podpoře zdraví je nezbytné řešit nejen chování jednotlivců, ale také kvalitu jejich sociálních vazeb, prostředí a podmínky, ve kterých žijí.

1.2 Postižení, vada, znevýhodnění

Dále bych se zmínila obecně pohled na postižení dle Slowíka (2007), který vychází z Mezinárodní klasifikace vad, postižení a handicapů (International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps – ICIDH) vydanou WHO v roce 1980, který postižení definuje jako omezení nebo ztrátu schopností vykonávat činnost způsobem nebo v rozsahu, který je pro člověka považován za normální. Oproti vadě (porucha, defekt) jako je narušení psychické, anatomické či fyziologické struktury nebo funkce. A také znevýhodnění, které se projevuje jako omezení vyplývající pro jedince z jeho vady nebo postižení, které ztěžuje nebo znemožňuje, aby naplnil roli, která je pro něj (s přihlédnutím k jeho věku, pohlaví a sociálním či kulturním činitelům) normální. (Slowík, 2007)

1.3 Zdravotní postižení

V zásadě existuje několik možných způsobů, jak definovat zdravotního postižení. Nejčastěji je zmiňován medicínský model a sociální model.

Z poznatků Brunel univerzity (2002) medicínský přístup vychází z toho, že postižení je individuální problém jednotlivce definovaný přímo samotným nedostatkem zdraví způsobeným nemocí, zraněním apod. Z toho vychází i způsob řešení, které je spatřováno především v medicínské rehabilitaci. Sociální model nabízí poněkud odlišný přístup. Chápe postižení ne jako individuální záležitost jedince, nýbrž jako produkt vztahů, a souvislostí mezi jedincem a jeho okolím. Postižení tedy není samotný nedostatek zdraví, ale je až výsledkem bariér mezi jedincem a okolím, ať už mají povahu fyzickou (např. špatná přístupnost budov) nebo sociální (např. odmítání ze strany společnosti). Tyto bariéry pak znemožňují člověku vykonávat činnosti běžného života. Smyslem práce se zdravotně postiženými je potom především identifikování a odstraňování těchto bariér. Jak vyplývá z níže uvedených definic provedených v nejnovějších mezinárodních dokumentech, sociální model začíná převažovat v moderním chápání pojmu zdravotního postižení. Nicméně jeho problémem je dosud obtížná uchopitelnost a operacionalizovatelnost. (Brunel university, 2002)

Podle typu postižení lze dle Krhutové (2013) zdravotně postižené rozdělit do několika skupin:

- podle druhu:
 - smyslové postižení (zrakové, sluchové, duální)
 - tělesné postižení (hybnosti, mobility, vnitřní nemoci)

- kombinované postižení
- podle doby vzniku:
 - vrozené
 - získané
- podle intenzity
 - lehké
 - středně těžké
 - těžké
 - velmi těžké (Krhutová, 2013)

1.4 Mentální postižení

Vzhledem k tomu, že v předchozí kapitole jsem se zabývala obecným tématem zdravotního postižení, nyní bych ráda věnovala pozornost konkrétnímu zdravotnímu postižení a tj. mentálnímu. Pojem mentální postižení je ve své podstatě stejný jako termín mentální retardace, nicméně je o trochu širší. Avšak ve druhém případě se jedná spíše o medicínský název užívaný zejména ve zdravotnickém prostředí. V následujících odstavcích budu užívat spíše termín postižení, vzhledem k tomu, že mi toto oslovení přijde méně hanlivé. Termín mentální retardace, potažmo mentální postižení, je opožděnost rozumového vývoje. Pojem je odvozen z latinského mens a mentis – mysl, rozum a retardare – zdržet, zaostávat, opožďovat. (Edelsberger a kol., 2000)

Podle Defektologického slovníku představuje mentální postižení skupinu osob s nerovnoměrným, zpomaleným duševním vývojem. (Edelsberger a kol., 2000) Současně Švarcová (2006) pak považuje za mentálně postižené takové jedince (děti, mládež i dospělí), u nichž dochází k zaostávání vývoje, rozumových schopností, k odlišnému vývoji některých psychických vlastností a k poruchám v adaptačním chování, nikoliv však nespátřuje mentální postižení jako nemoc. Hovoří o něm spíše jako o celkovém snížení intelektových schopností v průběhu vývoje jedince, které je obvykle spojeno s poruchami adaptace i orientace. Jedná se podle ní o zpomalení a zaostávání ve vývoji s omezenými možnostmi vzdělání i nedostatečnou sociální přizpůsobivostí. Příznaky mají svou intenzitu, hloubku, míru a různé kombinace. Švarcová (2006)

Zvolský zmiňuje Světovou zdravotnickou organizaci WHO, jako garanta 10. revize Medicínské klasifikace nemocí (MKN-10)¹ dle které je mentální postižení zařazeno do kategorie s označením F70-F76 a užívá se jednotný název – lidé s mentálním postižením. (Zvolský, 1996).

Matulay (1989) zmiňuje, že jedinci, u kterých k zaostávání rozumového vývoje došlo z jiných důvodů, než kvůli organickému poškození mozku (například kvůli vlivu společenského prostředí, nemožnosti vzdělávání apod.) a vykazují IQ 70 a více, se sice považují za mírně mentálně postižené, ale nikoliv z klinických příčin.

Mentální postižení může také dle Matulay (1989) vzniknout ve třech obdobích:

- prenatalním (před narozením dítěte) - kvůli infekci matky během těhotenství, jejímu špatnému životnímu stylu, úrazu
- perinatálním (během porodu nebo těsně po něm) - dlouhotrvající porod, může dojít k hypoxii plodu, tedy k nedostatku kyslíku apod.
- postnatálním (po porodu do 2 let věku dítěte) - infekce, úrazy, záněty mozku, těžká žloutenka, špatná výživa (Matulay, 1989)

Z výše uvedeného bych vyvodila, že mentální postižení je trvalé snížení inteligence v důsledku organického poškození mozku. Mentální postižení tedy nelze léčit, protože nejde o nemoc, ale trvalý fyziologický stav (zaostalý vývoj rozumových schopností, odlišný vývoj některých psychických vlastností, poruchy ve schopnosti adaptace). A v následujících odstavcích se zmíním o jednotlivých stupních mentálního postižení. Jedná se o mentální postižení: lehké, střední, těžké a hluboké.

1.4.1 Lehké mentální postižení

Vítková (1998) uvádí, že lehké mentální postižení zahrnuje osoby s IQ 50–69. Mentální věk u těchto osob je v rozmezí 9–12 let. Do tří let věku můžeme pozorovat pouze lehké opoždění psychomotorického vývoje. Hlavní příznaky se objevují až s nástupem do školy a v prvních letech školní docházky. Myšlení osob s lehkým mentálním postižením bývá velmi jednoduché, převážně konkrétní až stereotypní. Myšlenkové operace, zejména pak analýza a syntéza, jsou neplnohodnotné. Jedna ze základních charakteristik poruch myšlení u

¹ Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů (MKN) je publikace Světové zdravotnické organizace (v originále International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems, zkráceně ICD), která kodifikuje systém označování a klasifikace lidských onemocnění, poruch, zdravotních problémů a dalších příznaků, situací či okolností. V současné době je v ČR v platnosti její desátá revize (MKN-10). Světová zdravotnická organizace (WHO) připravila 11. revizi MKN, která byla schválena na 72. Světovém zdravotnickém zasedání v květnu 2019 a vstoupí v platnost dne 1. ledna 2022 s pětiletým přechodným obdobím.

těchto osob, je neschopnost dosáhnout přiměřené úrovně rozvoje logického myšlení. Lze zpozorovat opožděný vývoj řeči, převládá dramatismus a přetrvává dyslálie. Přičemž nedostatečné vyjadřování myšlenek a přání brání dítěti v řádné socializaci. (Vítková, 1998) Napříč tomu Lechta (2008) shledává verbální schopnosti jedince s lehkým mentálním postižením v běžných komunikačních situacích jako dostačující. Jejich řeč nemusí být tedy mimořádně znatelná. (Lechta,2008).

Většina osob s lehkým mentálním postižením je úplně nezávislá v rámci sebeobsluhy a také v domácích i praktických dovednostech. Vzdělávání těchto osob probíhá na základní škole praktické. V dospělosti mohou tyto osoby vykonávat jednoduchá zaměstnání vyžadující spíše praktické, než teoretické schopnosti v sociálně nenáročném prostředí (Pipeková, 1998).

1.4.2 Středně těžké mentální postižení

U osob se středně těžkým mentálním postižením je IQ v rozmezí 35–49. V dospělosti tyto osoby odpovídají mentálnímu věku 3–9 let. V rámci socializace, jsou jejich pokroky částečně limitované. Většina z nich dokáže navázat kontakt se svým okolím, komunikuje a podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách. Osoby s těžkým mentálním postižením pracují pod dohledem v chráněných dílnách a na chráněných pracovištích. Dokážou se plně realizovat v jednoduchých činnostech. Realizace jim dává pocit radosti, naplnění a sounáležitosti. (Vítková, 1998)

Podle Lechty (2008) pro osoby zařazené do této kategorie mentálního postižení je rozvoj myšlenkových schopností i řeči, výrazně opožděn. V dospělosti nedosáhne osoba se středně těžkým mentálním postižením obecné normy a poukazuje na hranice mezi středním a těžkým postižením, které jsou relativně jasné a lze je poměrně jednoznačně odlišit v rámci mluvních výkonů. Celková neobratnost je charakteristická i pro vývoj motoriky. Omezená je i schopnost sebeobsluhy a zručnosti. Osoby, s tímto stupněm mentálního postižení v dospělosti najdou, uplatnění pouze při jednodušších manuálních činnostech vykonávaných mnohdy pouze pod dohledem. Osoby, se středně těžkým mentálním postižením, jsou zařazováni do speciálních škol. Jejich vzdělávání a pokroky, v rámci edukace, jsou velmi limitované, a omezují se často na osvojování základů čtení, psaní, počítání a jednoduchých činností. Postižení psychického vývoje je častokrát kombinované s epilepsií, neurologickými, tělesnými a dalšími dušními poruchami. Etiologie tohoto stupně postižení bývá takřka ve většině případů organického původu. (Lechta, 2008)

1.4.3 Těžké mentální postižení

Vítková uvádí, že osoby s těžkým mentálním postižením mají zpravidla IQ mezi 21–34. (Vítková, 1998.) A podle Pipekové (1998) je již od předškolního věku u těchto jedinců psychomotorický vývoj zřetelně opožděn vyznačující se pohybovou neobratností a dlouhodobým osvojováním koordinace pohybů. Setkáváme se také mnohdy s psychomotorickými poruchami, s příznaky úplného poškození centrální nervové soustavy a s minimálním rozvojem komunikačních schopností. Tyto osoby potřebují celoživotní péči, přičemž dlouhodobým tréninkem lze dosáhnout osvojení si základních hygienických návyků, avšak někteří nejsou schopni udržovat tělesnou čistotu ani v dospělém věku (Pipeková, 1998). S čímž souhlasí také Lechta (2008) a dodává, že speciální rehabilitační výchova a vzdělávací péče může přispět k rozvoji motoriky, rozumových schopností a komunikačních dovedností jednotlivců, a tak zlepšit kvalitu jejich života“ (Lechta, 2008).

1.4.4 Hluboké mentální postižení

„Postižení jedinci, jsou těžce omezeni ve své schopnosti porozumět požadavkům či instrukcím nebo jim vyhovět. Většina osob z této kategorie je imobilní nebo výrazně omezená v pohybu. Postižení bývají inkontinentní, v lepším případě jsou schopni pouze rudimentární (základní) neverbální komunikace. Mají nepatrnou či žádnou schopnost pečovat o své základní potřeby a vyžadují stálou pomoc i dohled. Možnosti jejich výchovy a vzdělávání, jsou velmi omezené“ (Švarcová, 2006, s. 36). Ve své praxi v rámci Magistrátu města Prostějova jsem se s osobami s touto disabilitou setkala zatím jen výjimečně, v řádech jednotek.

1.5 Svěprávnost a omezení svěprávnosti

Mezi další základní pojmy, který se objevuje v mé práci, patří pojem svěprávnost a omezení svěprávnosti, neboť má práce se zabývá osobami omezenými ve svěprávnosti. Svěprávnost je tedy způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem (právně jednat).²

Omezení svěprávnosti způsobuje neschopnost právně jednat. Omezit svěprávnost člověka může jen soud, a to jen v rozsahu, v jakém člověk není schopen pro duševní poruchu,

² Ministerstvo vnitra ČR. Odbor veřejné správy dozory a kontroly. Základní informace pro obce, jako veřejné opatrovníky. [on-line] 2015 [cit. 17.10. 2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/metodicke-materialy-k-zakonny-m-zmocnenim.aspx>

kteřá není jen přechodná, právně jednat a vymezí rozsah, v jakém způsobilost člověka samostatně právně jednat K omezení svéprávnosti lze přistoupit jen v zájmu člověka, kterého se to týká, po jeho zhlédnutí a s plným uznáním jeho práv a jeho osobní jedinečnosti. Zároveň musí být vzat v úvahu stupeň neschopnosti člověka postarat se o vlastní záležitosti Taktéž omezit svéprávnost člověka lze pouze tehdy, hrozila-li by mu jinak závažná újma a nepostačily méně omezující opatření. Přičemž soud vyvine potřebné úsilí, aby zjistil názor člověka, ten si může zvolit způsob dorozumívání. K omezení svéprávnosti lze přikročit, jen pokud je ohrožen ústavou chráněný zájem a nelze situaci řešit jinak a lze omezit jen v minimální nutné míře. Není-li soudu známa žádná vhodná osoba pro výkon opatrovnictví, přichází na řadu veřejný opatrovník dle místa faktického bydliště.³

1.6 Veřejný opatrovník

Jelikož ve své práci uvádím, že se zabývám osobami omezenými ve svéprávnosti, uvedeme si pracovníky, kteří s těmito osobami pracují. Na Magistrátu města Prostějova pracuje s osobami omezenými ve svéprávnosti veřejný opatrovník. Pokud se pro osobu omezenou ve svéprávnosti stanovuje opatrovník, bývá přednostně ustanoven z řad příbuzných a osob blízkých, tzv. fyzický opatrovník. V případě, je-li osoba omezená ve svéprávnosti osamělá, či existuje kolize zájmů, je soudem ustanoven(jmenován) opatrovník veřejný (obec). Opatrovník je oprávněn osobu omezenou ve svéprávnosti zastupovat při právních úkonech a spravovat její majetek dle rozsahu (výčtu) omezení na základě soudního rozhodnutí.⁴

1.7 Opatrovanec

Opatrovanec je označení pro člověka, kterému je opatrovník ustanovený, tj. pro člověka, jehož zájmy je potřeba chránit, nebo jehož zájmy je třeba reprezentovat k ochraně zájmu veřejného a není si schopen zajistit základní potřeby.⁵

³ § 55-§56 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

⁴ Ministerstvo vnitra ČR. Odbor veřejné správy dozory a kontroly. Základní informace pro obce, jako veřejné opatrovníky. [on-line] 2015 [cit. 17.10. 2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/metodicke-materialy-k-zakonny-m-zmocnenim.aspx>

⁵ Ministerstvo vnitra ČR. Odbor veřejné správy dozory a kontroly. Základní informace pro obce, jako veřejné opatrovníky. [on-line] 2015 [cit. 17.10. 2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/metodicke-materialy-k-zakonny-m-zmocnenim.aspx>

2 Zahájení opatrovnické činnosti

Opatrovníka jmenuje soud; současně určí rozsah opatrovnickových práv a povinností. Osoba, které byl opatrovník jmenován, se na dobu trvání opatrovnictví stává opatrovancem.⁶

Způsobilost být veřejným opatrovníkem má obec, kde má opatrovanec bydliště, anebo právnická osoba zřízená touto obcí k plnění úkolů tohoto druhu; jmenování veřejného opatrovníka podle jiného zákona není vázáno na jeho souhlas.⁷ Uvedu-li konkrétní případ, tak v případě obce Prostějov, v jehož správním obvodu je výkon veřejného opatrovnictví vykonáváno, je veřejným opatrovníkem jmenováno statutární město Prostějov, sídlem nám. T. G. Masaryka 130/14, Prostějov, IČO 00288659.

Soud jmenuje opatrovníka člověku, je-li to potřeba k ochraně jeho zájmů, nebo vyžaduje-li to veřejný zájem. Soud jmenuje opatrovníka zejména tomu, koho ve svéprávnosti omezil, tomu, o kom není známo, kde pobývá, neznámému člověku zúčastněnému při určitém právním jednání nebo tomu, jehož zdravotní stav mu působí obtíže při správě jmění nebo hájení práv.⁸

Rozhodnutí o omezení svéprávnosti nezabavuje člověka práva samostatně právně jednat v běžných záležitostech každodenního života.

Zpravidla je opatrovanec soudně omezen v těchto právních jednáních:

- Oblast majetku (nakládání s financemi, uzavírání smluv, zastavování majetku apod.)
- Pracovněprávní vztahy (uzavření pracovní smlouvy)
- Osobní statut (uzavření manželství nebo registrovaného partnerství)
- Jednání ve věcech sociálních dávek
- Jednání ve věci osobních dokladů
- Volební právo
- Oblast poskytování zdravotních služeb
- Určení otcovství a osvojení dítěte

Pokud však se nejedná o správu jmění, lze osobě jmenovat pouze jediného opatrovníka. V případě je-li jmenován zvláštní opatrovník pro správu jmění zastoupeného nebo pro správu části jeho jmění a zároveň opatrovník osoby, náleží druhému z nich výlučně

⁶ § 463 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

⁷ § 470 odst. 3 tamtéž

⁸ § 465 odst. 1 tamtéž

zastoupení zastoupeného před soudem, a to i když se záležitost týká spravovaného jmění. Jmenuje-li soud více opatrovníků a nerozhodne-li, ve kterých záležitostech je každý z nich způsobilý právně jednat za opatrovance samostatně, jsou opatrovníci povinni jednat společně.⁹

2.1 Principy rozhodování o záležitostech opatrovance

Z výše uvedeného jejichž patrné, že veškeré činnosti opatrovníků jsou zakotveny v jednotlivých ustanoveních zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Nyní zmíním principy rozhodování o záležitostech opatrovance.

Základní povinností opatrovníka je, že jedná osobně vždy jménem opatrovance. Pro doložení skutečnosti o zastupování opatrovance má k dispozici Pověření/plnou moc primátora statutárního města Prostějova, Listinu opatrovníka vystavenou okresním soudem.¹⁰

Opatrovníku náleží povinnost udržovat s opatrovancem vhodným způsobem a v potřebném rozsahu pravidelné spojení, projevovat o opatrovance skutečný zájem, dbát o jeho zdravotní stav a starat se o naplnění opatrovancových práv a chránit jeho zájmy. Opatrovník je povinen vysvětlit opatrovanci srozumitelně povahu a následky rozhodnutí, která za něj činí.¹¹

Při plnění svých povinností opatrovník naplňuje opatrovancova právní prohlášení a dbá jeho názorů, i když je opatrovanec projevil dříve, včetně přesvědčení nebo vyznání, soustavně k nim přihlíží a zařizuje opatrovancovy záležitosti v souladu s nimi. Není-li to možné, postupuje opatrovník podle zájmů opatrovance. Opatrovník dbá, aby způsob opatrovancova života nebyl v rozporu s jeho schopnostmi a odpovídal i zvláštním opatrovancovým představám a přáním, pokud tomu nelze rozumně odporovat.¹²

V případě, že opatrovník spravuje-li opatrovník jmění zastoupeného, náleží mu běžná správa takového jmění. Nejedná-li se o běžnou záležitost, vyžaduje se k naložení se jménem zastoupeného schválení soudu.¹³

Opatrovník není oprávněn za zastoupeného právně jednat v záležitostech týkajících se:

- vzniku a zániku manželství
- výkonu rodičovských povinností a práv
- pořízení pro případ smrti nebo prohlášení o vydědění a jejich odvolání.¹⁴

⁹ § 464 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰ Příloha č. 1 a č. 2

¹¹ § 466 odst. 1 a 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

¹² § 467 odst. 1 a 2 tamtéž

¹³ § 461 odst. 1 tamtéž

¹⁴ § 458 odst. 1 a 2 tamtéž

Neschválil-li to soud, nesmí opatrovník vyslovit souhlas se změnou osobního stavu opatrovance.¹⁵

Opatrovník nesmí bez souhlasu opatrovnické rady (a není-li, pak bez souhlasu soudu) rozhodnout o:

- změně bydliště opatrovance,
- umístění opatrovance do uzavřeného ústavu nebo podobného zařízení v případě, kdy to zdravotní stav opatrovance zjevně nevyžaduje,
- zásazích do integrity opatrovance, nejedná-li se o zákroky bez závažných následků.¹⁶

Opatrovník nesmí bez souhlasu opatrovnické rady (a není-li, pak bez souhlasu soudu) naložit s majetkem opatrovance jedná-li se o:

- nabytí nebo zcizení majetku v hodnotě převyšující částku odpovídající stonásobku životního minima jednotlivce podle jiného právního předpisu,
- nabytí nebo zcizení majetku převyšující jednu třetinu opatrovancova majetku, ledaže tato třetina představuje hodnotu jen nepatrnou,
- přijetí nebo poskytnutí zápůjčky, úvěru nebo jistoty v hodnotách uvedených shora.¹⁷

Je-li jmenován opatrovník, může opatrovanec nebo každá osoba opatrovanci blízká žádat o ustanovení opatrovnické rady; opatrovník svolá schůzi osob blízkých opatrovanci a jeho přátel, jsou-li mu známi tak, aby se schůze konala do třiceti dnů po obdržení žádosti. Není-li schůze včas svolána nebo nekoná-li se z jiného důvodu, anebo není-li na ní zvolena opatrovnická rada, svolá schůzi soud, a to i bez návrhu.¹⁸

Spravuje-li opatrovník opatrovancovo jmění, nesmí bez souhlasu soudu, nerozhodl-li soud o dalších omezeních:

- zavázat opatrovance k plnění některému z členů opatrovnické rady nebo osoby tomuto členu blízké,
- nabýt pro opatrovance nemovitou věc nebo podíl na ni, ani opatrovancovu nemovitou věc nebo podíl na ni zcizit či zatížit,
- nabýt pro opatrovance obchodní závod, podíl na obchodním závodu nebo podíl na právnické osobě, ani tento majetek zcizit nebo zatížit; to neplatí, jedná-li se

¹⁵ § 483 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

¹⁶ § 480 odst. 1 tamtéž

¹⁷ § 467 odst. 2 tamtéž

¹⁸ § 472 odst. 1 tamtéž

o nabytí účastnických nebo podobných cenných papírů zajišťujících bezpečný výnos,

- uzavřít za opatrovance smlouvu zavazující ho k trvajícím nebo opakovanému plnění na dobu delší než 3 roky,
- odmítnout dědictví nebo jiné plnění z pozůstalosti,
- zavázat opatrovance k bezúplatnému plnění jiné osobě, ledaže se jedná o dar poskytnutý k obvyklé příležitosti podle zásad slušnosti v přiměřeném rozsahu a opatrovanec je schopen úsudku a projevil s darem souhlas.¹⁹

Dále opatrovník bez souhlasu soudu nesmí naložit s majetkem opatrovance, jedná-li se o:

- nabytí nebo zcizení majetku v hodnotě převyšující částku odpovídající pětisetnásobku životního minima jednotlivce podle jiného právního předpisu,
- nabytí nebo zcizení majetku převyšující jednu polovinu opatrovanceva majetku, ledaže tato polovina představuje hodnotu jen nepatrnou a nejedná se o věc, která je pro opatrovance věcí zvláštní oblíbenosti, nebo
- přijetí nebo poskytnutí půjčky, úvěru nebo jistoty v hodnotách převyšujících částku odpovídající pětisetnásobku životního minima jednotlivce nebo převyšující hodnotu jedné poloviny opatrovanceva majetku.²⁰

Nyní jsem Vám předložila základní principy, podle nichž je opatrovník povinen jednat a přešla bych k následujícím krokům při převzetí opatrovnické činnosti.

2.2 První kroky při převzetí opatrovnické činnosti

K převzetí opatrovnické činnosti dochází okamžikem doručení rozsudku soudu o jmenování opatrovníkem. Na základě tohoto rozhodnutí pověřená úřední osoba (opatrovník) zakládá spisovou dokumentaci výkonu opatrovnické činnosti s veškerými náležitostmi

Při zahájení opatrovnické činnosti se opatrovník soustředí na získávání aktuálních informací o opatrovanci. Při mapování jeho životní a majetkové situace jsou zpočátku zajištěny základní životní potřeby opatrovance jako jídlo, léky, bydlení, lékařská péče, osobní doklady a potřebná podpora.

¹⁹ § 483 odst. 1 a 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

²⁰ § 467 odst. 3, tamtéž

Pokud došlo ke změně opatrovníka je možné potřebné informace čerpat z konečného vyúčtování, které musí bývalý opatrovník doručit soudu, opatrovanci a případně opatrovnické radě.

Mezi první kroky při zastupování osoby, která byla soudně omezena ve svéprávnosti, u které došlo ke změně opatrovníka, patří: zaslání písemného sdělení o jmenování nového opatrovníka a jeho kontaktních údajů zaměstnavateli opatrovance, pobytovému sociálnímu zařízení nebo ubytovně, věřitelům, exekutorům, včetně přestupkových orgánů, telefonním operátorům, bankám a pojišťovnám, případně dotčeným úřadům.

Dále pak je opatrovník povinen písemně ohlásit plátcí dávky důchodového pojištění za oprávněného do 8 dnů skutečnosti rozhodné pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu nebo poskytování.²¹ Takto opatrovník zajišťuje opatrovanci pravidelný příjem. Stejná povinnost vyplývá opatrovníkovi v případě sociálních dávek z Úřadu práce České republiky, kterým může být opatrovanec příjemcem. Opatrovník je povinen písemně ohlásit změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na sociální dávky, jejich výši a výplatu nebo poskytování příslušnému kontaktnímu pracovišti Úřadu práce České republiky. Opatrovník zjišťuje písemným dožádáním pohledávky opatrovance nebo zatížených příjmů exekučními tituly od České správy sociálního zabezpečení nebo prostřednictvím systému Czech point či z registru exekučního oddělení příslušného soudu. Je nutné, aby opatrovník zajistil přihlášení/odhlášení koncesionářských poplatků opatrovance a řešení poplatků za svoz komunálního odpadu v místě jeho trvalého bydliště. Velmi často opatrovník v prvních krocích po jmenováním opatrovníkem aktivně řeší mnohdy tíživou bytovou situaci opatrovance.

V neposlední řadě opatrovník, který spravuje jmění opatrovance, vyhotoví do 2 měsíců od svého jmenování soupis spravovaného jmění a doručí jej soudu, opatrovanci a opatrovnické radě.²²

Taktéž opatrovník je povinen opatrovance seznámit s rozsudkem a soupisem jmění a učinit o tom písemný záznam ve spisové dokumentaci.

²¹ § 50 odst. 1 zákona č. 82/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších

²² § 485 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

3 Průběh opatrovnické činnosti

Jak jsem již uvedla výše, opatrovník zastupuje svého opatrovance pouze v záležitostech, ve kterých byl soudně omezen ve svéprávnosti. Opatrovník vystupuje jménem opatrovance a jedná v souladu s jeho vůlí a přáními. Nyní bych konkrétněji přiblížil opatrovníkovi povinnosti při běžné opatrovnické činnosti.

3.1 Povinnosti opatrovníka

Následující základní povinnosti opatrovníka jsem ve výčtu zmínila v předchozí kapitole a nyní je více přiblížím.

3.1.1 Pravidelné spojení

Pravidelným spojením se rozumí osobní kontakt s opatrovancem vhodným způsobem a v potřebném rozsahu. Opatrovanec, který žije ve vlastní domácnosti, se dostavuje v pravidelných termínech k osobnímu jednání a výplatě peněz na pracoviště opatrovníka (úřad). A to ve stanovené v úřední dny daného úřadu. Interval návštěv je daný rozsudkem okresního soudu nebo individuální potřebou opatrovance.

S opatrovancem, který je klientem celoročního pobytového sociálního zařízení, je kontakt udržován jak telefonicky, tak osobně návštěvami v jeho momentálním prostředí. Osobní jednání v sociálním zařízení jsou prováděna na přání opatrovance nebo minimálně dvakrát do roka. Prostředníkem pro různá sdělení a žádosti opatrovance jsou pracovníci sociálního zařízení, zpravidla sociální pracovnice.

3.1.2 Skutečný zájem

Projevovat skutečný zájem o opatrovance znamená zajímat se o jeho běžný život, trávení času, o kontakty s rodinou a dalšími blízkými osobami. Opatrovník se též aktivně zajímá o pracovní aktivity, kvalitu bydlení, zvládnutí hospodaření s financemi. Osobní jednání jsou obsahově velmi individuální podle povahy a osobnosti opatrovance. Některý opatrovanec rád sděluje své zážitky a má zájem o pravidelný kontakt. Jiný se omezuje pouze na praktické záležitosti. Práce s opatrovancem vyžaduje citlivý individuální přístup a komunikační zkušenosti opatrovníka.

3.1.3 Zdravotní stav

Opatrovník nevykonává přímou osobní péči o opatrovance. Nýbrž dbá o zdravotní stav opatrovance takovým způsobem, že například dohlíží na termíny návštěv u lékařů a vyzvednutí léků. Opatrovanec, který žije ve vlastní domácnosti a vyžaduje vyšší míru dohledu nad dodržováním zdravotního režimu, tak mu jej opatrovník dohled prakticky zajišťuje. Není výjimkou osobní doprovod opatrovance k lékaři nebo na odborné vyšetření a asistence při vyzvednutí léků. Některý opatrovanec sám nezvládá nákup léků, což může zajistit opatrovník také včetně úhrady a odnosu léků domů.

Klientům sociálních zařízení poskytují zdravotní péči přímo pracovníci zdravotního úseku daného zařízení ve spolupráci s opatrovníkem.

3.1.4 Práva a zájmy opatrovance

Zastupování práv a ochrana zájmů opatrovance spočívá především v jednáních, která opatrovník provádí za opatrovance v rozsahu jeho omezení dle výčtu rozsudku okresního soudu. Jedná se o právní i běžná jednání. Opatrovník v souladu s životním stylem opatrovance jedná, aby nedocházelo k újmě či poškození opatrovancových práv. Opatrovník vystupuje vždy jménem opatrovance.

3.1.5 Vysvětlovací povinnost

Znamená, že opatrovník srozumitelně vysvětlí opatrovanci povahu a důvody jednotlivých jednání, záležitostí a postupů. Upřednostňuje se osobní vysvětlení s ohledem na schopnosti a komunikační možnosti opatrovance. Obsah sdělení je nutné přizpůsobit intelektovým schopnostem opatrovance.

3.2 Pravidelné činnosti opatrovníka

3.2.1 Osobní kontakt s opatrovancem

Každé osobní jednání s opatrovancem je zaznamenáno do opatrovnického spisu. V případě osobního jednání významného charakteru je na Magistrátu města Prostějova používán typ dokumentu – Protokol. Jestliže opatrovník zaznamenává běžnou, opakující se činnost, zapisuje ji typem dokumentu-Úřední záznam, který je součástí měsíčního záznamu opatrovance, kam se znamenávají i další důležité informace týkající se opatrovance.

Na začátku nového měsíce se v opatrovnických spisech vypracují tzv. Přehledy měsíčních úředních záznamů a pohybů finančních prostředků za předchozí měsíc. Opatrovanec je seznámen s konečným zůstatkem jeho finančních prostředků, které jsou vedeny na depozitním účtu číslo 5955332/0800 u statutárního města Prostějova. Opatrovanec, který dochází na jednání na náš úřad, svým podpisem potvrzuje obsahovou správnost měsíčních záznamů.

Při každém osobním jednání opatrovníka s opatrovancem, který žije ve vlastní domácnosti a dochází pravidelně na jednání na naše pracoviště, je obsahem jednání:

- výplata kapesného a financí na ostatní potřeby opatrovance
- zjišťování a popis aktuální sociální a životní situace
- dohled nad zdravotním stavem
- plánování termínu dalšího jednání

Opatrovník navštěvuje pravidelně domácnost opatrovance, aby zjistil, jak zvládá udržovat svou domácnost nebo případně jaké opravy je nutné provést.

Při osobní návštěvě opatrovance v pobytovém sociálním zařízení, nemocnici nebo věznici se na místě pořizuje tzv. Protokol o projednání věci, kde jsou zaznamenány důležité skutečnosti o životě opatrovance, jeho aktuální požadavky, případně popis prostředí, kde se opatrovanec aktuálně nachází.

3.2.2 Správa jmění

Mezi hlavní povinnosti opatrovníka patří správa majetku opatrovance. Rozsah správy je stanoven konkrétním výčtem oblastí v rozsudku soudu. Opatrovník vykovává tuto správu s péčí řádného hospodáře.

Opatrovancovy finance jsou vedeny na podúčtu depozitního účtu města. Finance každého opatrovance jsou odlišeny jedinečným kódem, pod kterým dochází k párování přichozích a odchozích plateb.

Každému opatrovanci je vedena excelová tabulka měsíčních příjmů a výdajů vždy na čtvrtletí roku. Měsíčně je tabulkový přehled výdajů a příjmů opatrovance součástí dokumentu Přehled měsíčních záznamů a pohybů finančních prostředků.

Správa financí zahrnuje také přípravu měsíčních platebních příkazů s úhradami a platbami za opatrovance dle jeho konkrétních potřeb. Pravidelně se hradí především nájemné, zálohy energií, zákonné poplatky, sociální služby, dluhy a exekuce, odběry obědů, telekomunikační služby, spoření a další nutné výdaje. Opatrovník připraví podklady a ve

spolupráci s Finančním odborem Magistrátu města Prostějova jsou měsíční platby uhrazeny převodem z bankovního podúčtu opatrovance.

Některé úhrady opatrovance probíhají platbou v hotovosti, kterou provádí opatrovník (nákupy léků, oblečení, drogerie). K tomuto účelu má každý opatrovník k dispozici vlastní příruční pokladnu s hotovostí, která je uložena v trezoru příslušného oddělení. Opatrovník (pokladník) provádí denně dílčí uzávěrku pokladny, pokud došlo k pohybu finanční hotovosti. Pravidelné kapesné pro osobní potřebu je opatrovanci vypláceno hotově z pokladny ve výši stanovené rozhodnutím soudu.

Pravidla a postupy pro zacházení s pokladnou upravuje Směrnice č. 2/2018 – Oběh účetních dokladů, závazná pro všechny odbory Magistrátu města Prostějova.

Hotovost do pokladny si doplňuje každý pracovník samostatně a plánovaně. Před vyzvednutím hotovosti z banky požádá opatrovník (pokladník) zaměstnance uvedeného v podpisových vzorech o podepsání šeku. Šek slouží jako doklad pro výběr hotovosti v bance – Česká spořitelna a.s...

U opatrovance, který využívá sociální službu, jsou veškeré příjmy připisovány na depozitní účet města (důchody, sociální dávky) a následně přeposílány platebními příkazy na jednotlivé úhrady (sociální služby, poplatky, kapesné, pohledávky).

Na konci měsíce je zpracován finanční zůstatek na podúčtu opatrovance, který podléhá kontrole Finančního odboru Magistrátu města Prostějova, kde je centrálně vedený depozitní účet všech opatrovanců.

Na začátku pololetí roku vypracují opatrovníci ve všech opatrovnických spisech zpětně Přehled pohybů na depozitním účtu opatrovance za pololetí a přiloží k tomuto dokumentu účtenky, které postupně shromažďují během uvedeného období.

Pokud je opatrovanec klientem sociální služby, podává opatrovník souhlas s uvolněním financí z osobního účtu vedeného v sociálním zařízení dle požadavku opatrovance. Se zařízením je uzavřena Dohoda o hospodaření s finančními prostředky opatrovance. Samotný nákup provádí sociální nebo klíčová pracovnice v zařízení.

Každý rok se řeší za opatrovance poplatek za svoz komunálního odpadu. Opatrovník uhradí poplatek za opatrovance dle trvalého bydliště. Pokud opatrovanec splňuje podmínky pro osvobození od platby poplatku, opatrovník zajistí podání žádosti o osvobození a doloží tuto skutečnost potřebnými listinami.

Jestliže opatrovanec vlastní nemovitou věc, je povinností opatrovníka hradit roční daň z nemovitosti na Finančním úřadě. Při prodeji nebo pronájmu nemovitosti spolupracuje opatrovník s právními referenty magistrátu a společně konzultují prodejní a pachtovní

smlouvy a následné dodatky smluv. Po dohodě s opatrovancem opatrovník také zajišťuje samotnou údržbu nemovitosti.

V případě, že opatrovanec je účastníkem dědického řízení, opatrovník jej zastupuje a uzavírá za něj dědickou dohodu, která podléhá schválení opatrovnického soudu.

3.2.3 Běžná a neběžná právní jednání

Jednání, která opatrovník činí sám, jsou jednání běžná.²³ K neběžným jednáním potřebujeme souhlas opatrovnické rady nebo soudu, tato jednání byly uvedeny v předchozí kapitole.

3.2.4 Řešení pohledávek a exekucí

Po zjištění dluhů a exekucí opatrovance je povinností opatrovníka řádně splácet závazky a dlužné pohledávky. Pokud byly dluhy uzavřeny v době, kdy opatrovanec již trpěl duševní chorobou, snaží se opatrovník tuto skutečnost prokázat a dluh ukončit nebo návrhem exekuci zastavit.

Pokud jde o opatrovance, který nemá dostatečné finanční příjmy, podáním návrhu na zastavení exekuce se prokazuje jeho nemajetnost.

3.2.5 Zdravotní péče

Opatrovník se pravidelně zajímá o zdravotní stav opatrovance. Při osobních jednáních se dotazuje na aktuální zdravotní situaci a užívání předepsaných léků. Individuálně jsou poskytovány doprovody na lékařské prohlídky a odborná vyšetření.

Opatrovník podává písemný informovaný souhlas. V případě hospitalizace opatrovance nebo plánovaného zdravotního výkonu.²⁴ V případě akutní, život ohrožující situace, je opatrovanci poskytnuta neodkladná péče bez souhlasu opatrovníka.²⁵

Opatrovník komunikuje s ošetřujícími lékaři a pomáhá opatrovanci při rozhodování u jednotlivých zdravotních výkonů. Vždy je respektováno právo opatrovance na jeho fyzickou a duševní integritu.

²³ § 461 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

²⁴ § 34-36 zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů.

²⁵ § 38 odst. 3 o zdravotních službách č. 372/2011 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V případě, kdy opatrovanec ohrožuje vlastní osobu nebo jeho bezprostřední okolí, je možné jej umístit do zdravotnického zařízení bez jeho souhlasu. Jedná se o nedobrovolnou hospitalizaci, kterou projedná příslušný soud.²⁶

Pokud toho není opatrovanec schopen, zajistí opatrovník u praktického nebo odborného lékaře zaslání e-receptu. Opatrovník v jednotlivých případech vyzvedává předepsané léky a zajišťuje jejich distribuci k opatrovanci. Za medikaci však neodpovídá, pouze hledá způsob, jakým zajistit pravidelné užívání předepsaných léků.

3.2.6 Komunikace se soudy, státními orgány a poskytovateli sociálních služeb

Opatrovník podává na okresní soud různá podání za opatrovance – právní jednání, která přesahují svou povahou běžnou správu jmění nebo vyžadují schválení soudu. Návrhem je popsáno, čeho se za opatrovance žádá a dokládají se tyto skutečnosti dalšími dokumenty (důkazy). Po nabytí právní moci vydaného soudního rozhodnutí příslušným soudem je možné jednání vykonat.

Dokument s návrhem je podán na dokumentu s hlavičkou statutárního města Prostějova a podepsán pověřenou osobou, která zastupuje osobu omezenou ve svéprávnosti, které bylo statutární město Prostějov jmenováno opatrovníkem. Pověření osoby o zastupování je příkládáno k návrhu. Jedná se především o změnu opatrovníka, změnu bydliště, schválení smlouvy s dobou delší jak tři roky, neplatnost právního jednání atd.

Opatrovník spolupracuje se soudem při rozhodování v řízení o omezení svéprávnosti opatrovance (zahájení, prodloužení).

Důležité informace pro soud opatrovník sděluje předkládáním zpráv o opatrovanci. Každý rok je opatrovník povinen vypracovat každoroční Vyúčtování správy jmění opatrovance a informovat soud o dalších významných událostech z opatrovanceva života. Zpráva je zpracována do 30. června následujícího roku a je zaslána okresnímu soudu, opatrovanci, případně opatrovnícké radě, pokud je zřízena.²⁷ Ke zprávě je přiložen roční přehled finančních pohybů (popř. doklady od hodnotných nákupů), dále nově uzavřené smlouvy s trváním do tří let, případně dodatky ke smlouvám. Pokud byla opatrovanci nově přiznána sociální dávka, je doloženo také rozhodnutí Úřadu práce ČR.

V případě, že je opatrovanec omezen na vyřizování osobních dokladů, pak opatrovník zajišťuje vyřízení osobních dokladů opatrovance a kontroluje jejich platnost, případně podává žádost o vystavení nového dokladu. Se zástupci sociálních zařízení, kde má opatrovanec

²⁶ Detenční řízení dle zákona č. 292/2013Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů)

²⁷ § 485 odst.2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

uzavřenou smlouvu je opatrovník v pravidelném kontaktu a řeší aktuální požadavky opatrovance. Zpravidla je ve spojení se sociální pracovníci, vedoucí zdravotního úseku nebo s vedoucí sociálního zařízení. Smlouvy jsou prodlužovány dodatkem nebo uzavřením nové smlouvy. Délka smlouvy je po dohodě uzavřena zpravidla do tří let, aby nepodléhala schválení opatrovnického soudu. Spolupráce při zastupování opatrovanců s jednotlivými službami je nastavena po vzájemné dohodě a dle skutečných potřeb opatrovance.

3.2.7 Spolupráce s rodinnými příslušníky a okolím opatrovance

Významnou roli v životě opatrovance tvoří rodinní příslušníci, známí a jiné blízké osoby. Jsou spojením mezi profesionálním opatrovníkem a běžným životem opatrovance. Pokud jsou vztahy v rodině a okolí jsou dobré, opatrovník tohoto také spolupracuje při řešení různých situací především v době, kdy končí provozní doba úřadu a opatrovanec se pohybuje ve svém přirozeném prostředí. Dobré rodinné a přátelské vztahy opatrovník podporuje.

3.2.8 Spolupráce s opatrovnickou radou

Kde je zřízena opatrovnická rada, opatrovník je povinen spolupracovat s ní ve smyslu zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Způsob jejího zřízení bylo popsáno v předchozí kapitole.

3.2.9 Zajišťování běžných záležitostí

Každý opatrovanec žije svým jedinečným způsobem života a rolí opatrovníka je respektovat jeho zvyklosti, a především jeho individuální schopnosti a dovednosti. Proto při osobních jednáních bývá projednáváno a plánováno, jakým způsobem opatrovník pomoc poskytne svému svěřenci při zajišťování běžných záležitostí, které on sám nezvládá. Individuálně se domlouvá například pomoc při běžných nákupu především hygienických potřeb, vyzvedávání a úhrada léků, nákup sezónního oblečení a obuvi. Pokud je opatrovanec nejistý při různých jednáních, je mu poskytnut doprovod nebo přítomnost opatrovníka. Může se jednat o podporu při rozhodování. Opatrovník je často jedinou osobou, kterou může opatrovanec požádat o pomoc a podporu. Je nutné vytvořit přátelské prostředí založené na důvěře a respektu.

3.2.10 Vyřizování sociálních dávek a důchodů

Na základě výčtu omezení opatrovance v rozsudku soudu je opatrovník povinen zajistit pro opatrovance potřebné sociální dávky, na které má nárok. Dále je nutná trvalá spolupráce s úřady (především Úřad práce ČR a Česká správa sociálního zabezpečení), kde je nutné pravidelně dokládat aktuální rozhodné skutečnosti o opatrovanci – žadateli dávky. Žádosti jsou vždy podávány jménem opatrovance a opatrovník je uveden jako kontaktní osoba, která na základě pověření primátora města žádost podává a podepisuje.

V případě, kdy si žádá opatrovanec o sociální dávky sám, opatrovník na celý proces pouze dohlíží a kontroluje přijetí sociálních dávek na depozitní účet statutárního města Prostějova.

3.2.11 Řešení bytové otázky

Opatrovník hledá vhodné bydlení dle požadavku, schopností a možností opatrovance. Komunikuje s majiteli nemovitostí nebo ubytoven a zajišťuje smlouvy o podnájmu. Dle zdravotního stavu vyhledává opatrovník vhodná pobytová sociální zařízení. Podává žádosti a podepisuje smlouvy s těmito sociálními službami. Pravidelnými návštěvami v domácnosti opatrovník kontroluje stav vybavení a celkovou údržbu bytu.

3.2.12 Zajištění sociálních služeb (smlouvy, pečovatelská služba)

Pokud zdravotní stav opatrovance a jeho schopnosti nedovolují život ve vlastní domácnosti bez další pomoci, opatrovník vyhledá vhodnou sociální službu, se kterou je uzavřena smlouva. V případě omezení pouze některých schopností péče o vlastní osobu a domácnost je vhodné zařídit terénní sociální službu, která zajistí stravu, úklid, případně další činnosti dle přání opatrovance. Je-li zdravotní stav opatrovance natolik omezující, že vyžaduje trvalou nebo neustálou pomoc a dohled, je uzavřena smlouva s pobytovým sociálním zařízením.

Nyní jsem popsala ze své praxe podrobně průběh opatrovnické činnosti v jednotlivých povinnostech, kterými je veřejný opatrovník při výkonu své funkce vázán. Z uvedených poznatků je zřetelné, že výkon opatrovnickví zasahuje nezřídko do výkonu sociální práce. Proto se budu v následující podkapitole věnovat kumulaci těchto dvou funkcí.

3.3 Kumulovaná funkce veřejného opatrovníka s výkonem funkce sociálního pracovníka

U vybraných opatrovanců je založen spis výkonu sociální práce v přenesené působnosti obce, ve kterém je vykazována sociální práce prováděná sociálním pracovníkem. V tomto případě se mění terminologie a mluvíme o opatrovanci jako o klientovi a z opatrovníka se stává sociální pracovník, který zaznamenává svoji práci ve Standardizovaném záznamu aplikace OK nouze/OK služby v souladu s ustanoveními vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 332/2013 Sb., o vzoru Standardizovaného záznamu sociálního pracovníka.

Obecně je hranice mezi opatrovnictvím a sociální prací velmi tenká a často nejasná. Kumulovaná funkce veřejného opatrovníka a sociálního pracovníka umožňuje prohlubovat vztah k opatrovanci a budovat vzájemnou důvěru. Opatrovanci jako osoby duševně nemocné jsou často nedůvěřivé k cizím lidem a těžko spolupracují s dalšími neznámými osobami. Kumulace spojuje roli opatrovníka a sociálního pracovníka, což přináší výhodu pro samotného opatrovance, kterému veškeré záležitosti pomáhá řešit jedna osoba.

Sociální práce u opatrovanců je zaměřena na činnosti, které opatrovanec sám nezvládne, ale soud jej v těchto oblastech neomezil. Cílem této aktivity je zlepšování a obnova schopností jedince v jeho přirozeném prostředí a předcházení sociálního vyloučení a snaha o začleňování do společnosti. Sociální pracovník svou podporou předchází konfliktu, který může způsobit duševní, tělesný nebo smyslový omezení opatrovance.

Opatrovník zajišťuje hlavně finanční a formální záležitosti a sociální pracovník poskytuje doprovod v náročných a nepříznivých situacích, které by opatrovanec sám nezvládl. Jedná se především o doprovod na nákupy sezónního oblečení, obuvi a hygienických potřeb. Bez pomoci by opatrovanec nezvládl absolvovat odborná lékařská vyšetření a návštěvy specializovaných zdravotních pracovišť. Sociální pracovník může také plánovat a organizovat stěhování opatrovance do pobytové služby nebo do vlastního bytu.

Sociální práce u opatrovanců se řídí Standardy sociální práce, které byly vypracovány pracovníky se zařazením pro výkon sociální práce na Oddělení sociálních služeb a veřejného opatrovnictví. Výkon sociální práce na obci je legislativně ukotven zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů a také zákonem č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.

Metody a postupy sociální práce u opatrovanců jsou prováděny dle výše zmíněných Standardů sociální práce na Oddělení sociálních služeb a veřejného opatrovnictví, které jsou závazné i pro pracovníky agendy veřejného opatrovnictví.

4 Ukončení opatrovnické činnosti

K ukončení veřejného opatrovnictví může dojít několika způsoby, a to úmrtím opatrovance, změnou opatrovníka, vrácením svéprávnosti. Dále pak požádá-li o to opatrovník, soud ho odvolá; soud odvolá opatrovníka i v případě, že neplní své povinnosti. Zároveň opatrovanci jmenuje nového opatrovníka.²⁸

Smrtí fyzického opatrovníka nebo jeho odvoláním opatrovnictví nezaniká, a dokud soud nejmenuje opatrovanci nového opatrovníka, přechází opatrovnictví na veřejného opatrovníka podle jiného zákona.²⁹

Jakmile je ukončena činnost veřejného opatrovníka, je opatrovník povinen vyhotovit konečné vyúčtování správy jmění³⁰ Konečné vyúčtování správy jmění opatrovance se odesílá soudu, opatrovnické radě, opatrovanci, a pokud je jmenován nový opatrovník, doručujeme i novému opatrovníkovi. V závěrečné zprávě je uveden veškerý majetek a jmění opatrovance včetně dluhů a pohledávek.

Při úmrtí opatrovance je součástí závěrečného vyúčtování i žádost adresovaná soudnímu komisaři, který byl jmenován vedením dědického řízení³¹. Z pracovní zkušenosti při ukončování opatrovnické činnosti veřejného opatrovníka a uzavírání opatrovnického spisu vyplynula i nutnost aktivního hledání pověřeného notáře, který vede dědické řízení po zemřelém opatrovanci. Notáři je také zaslána závěrečné vyúčtování správy jmění (závěrečná zpráva). Jakmile skončí pozůstalostní řízení, jsou veškeré finance, cennosti, vkladní knížky předány dědicům na základě pravomocného usnesení příslušného soudu o vydání dědictví.

Při úmrtí opatrovance je vhodné vypracovat i roční vyúčtování správy jmění za poslední rok života opatrovance a zaslat je soudu.

Pokud dochází ke jmenování nového opatrovníka, pak jsou mu předávány oproti předávacímu protokolu nebo poštovně zasilány spolu se závěrečným vyúčtováním jmění i originály důležitých dokumentů (např. rodný list, výuční list, občanský průkaz, vkladní knížka, školní vysvědčení, důchodové listy, rozhodnutí o sociálních dávkách atd.). Při předávání opatrovnické funkce jsou novému opatrovníkovi sdělovány všechny podstatné skutečnosti ze života opatrovance. Finanční prostředky opatrovance jsou převáděny platebním

²⁸ § 463 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

²⁹ § 468 odst. 2 tamtéž

³⁰ § 465 odst. 1 tamtéž

³¹ § 485 odst. 3 tamtéž

příkazem na účet nebo v hotovosti. Stejný postup se opakuje při vrácení svéprávnosti opatrovanci.

Při předání opatrovnictví, kdy dochází ke změně trvalého bydliště, je nutné informovat oddělení poplatků a plateb ohledně poplatku za svoz komunálního odpadu v místě původního trvalého bydliště pro ukončení správní činnosti vymáhání poplatku.

Po ukončení veškerých formálních úkonů opatrovníka dochází ke kontrole opatrovnického případně spisu sociální práce, jejich uzavření a předání do archivu Odboru správy a zabezpečení Oddělení centrální spisovny Magistrátu města Prostějova.

5 Shrnutí a diskuze

Dosavadní praxe mi ukázala, že výkon veřejného opatrovnictví se velmi liší podle toho, jaká osoba jej vykonává, jaké má profesní znalosti a osobní zkušenosti, jaké má obec jako veřejný opatrovník možnosti personální a odborné, zda má k dispozici metodické materiály a metodické vedení krajů a ústředních správních úřadů a zda jsou tyto materiály dostupné.

Rizikové faktory jsou velmi propojeny s nedostatečně nastavenou metodikou pro výkon agendy veřejného opatrovnictví. Neboť veřejné opatrovnictví, kteří vykonávají tuto funkci nemají přesně daný postup práce s opatrovancem. Mám za to, že by jistě v tomto případě byly zásadní pomocí zpracované standardy kvality pro výkon opatrovnictví, tak jak je na ostatních odděleních Odboru sociálních věcí Magistrátu města Prostějova používají. Doposud zdrojem informací, pro výkon dané agendy, pro veřejné opatrovníky, byly a jsou předchozí zkušenosti kolegů, nebo školení, na kterých se setkávají veřejní opatrovníci z různých krajů a předávají si navzájem své praxí nabitě zkušenosti o výkonu agendy veřejného opatrovnictví.

Mnoho ulehčení sebou přineslo vydání metodického doporučení, které nese název Základní informace pro obce jako veřejné opatrovníky. Toto metodické doporučení vydalo Ministerstvo vnitra na základě podnětu ze strany svazu měst a obcí. Domnívám se však, že zmiňované standardy kvality komplexně postihují celé spektrum činností veřejného opatrovnictví jako jsou také pracovní podmínky, personální zajištění, odborné požadavky a vzdělávání pracovníků či podrobnější přehled vedení spisové dokumentace včetně archivace spisů a v neposlední řadě to může být kromě již uvedených oblastí v této práci také etický kodex veřejného opatrovníka.

Tento materiál poskytuje také základní informace o veřejném opatrovnictví a v činnosti veřejného opatrovníka a obsahuje návrh možného metodického postupu pro veřejné opatrovníky, jak jednat v některých situacích, které mohou při výkonu veřejného opatrovnictví nastat. Alespoň takovými postupy a nástroji, které používají veřejní opatrovníci Oddělení sociálních služeb a veřejného opatrovnictví Magistrátu města Prostějova.

Závěr

Lze říci, že míru vyspělosti dané společnosti lze posuzovat i tím, jak dokáže pečovat o své slabé a nemocné členy. Jde o solidaritu, sociální citění, lidskost. Především jde o nastavení různých mechanismů, které těmto osobám zajistí kvalitní život a základ toho všeho by mělo zastřešovat právo. Své bakalářské práci jsem se rozhodla věnovat pozornost veřejnému opatrovnictví, vykonávaného prostřednictvím obce.

Ze své praxe při výkonu funkce veřejného opatrovníka, ze spolupráce se soudci a soudními úředníky, zainteresovanými organizacemi, sociálními pracovníky a ze spisové dokumentace v případech veřejných opatrovníků chybí legislativa, která by upřesňovala, jak jednat v konkrétních situacích a opatrovník se tak snadno může dostat do rozporu se zákonem. Nastává vnitřní konflikt, kdy chce pracovník klientovi pomoci, ale může se stát, že buď neví jak, nebo nemá jak. Přesto za svá rozhodnutí nese zodpovědnost a pod tímto tlakem může rozhodnutí odkládat nebo rozhodnout neúmyslně t v neprospěch klienta a riskovat postih.

Mezi přínos práce řadím to, že pracovníci z Magistrátu města Prostějov mohou využít tento návrh metodického postupu jako inspiraci pro změnu doposud nastavených postupů nebo by mohl přispět k evaluaci, zpětnou vazbu v rámci výkonu jejich práce.

Cílem mé práce bylo poskytnout základní návod v podobě praktické metodické pomůcky kolegům veřejným opatrovníkům, především začátečníkům, při výkonu veřejného opatrovnictví. A také usnadnit, aby se každý, kdo potřebuje základní informace o výkonu veřejného opatrovnictví mohl v celém procesu zorientovat od chvíle jmenování obce opatrovníkem až po ukončení této činnosti. Věřím, že s tímto metodickým materiálem mohou pracovat nejen veřejní opatrovníci všech typů obcí, ale i fyzičtí opatrovníci z řad přátel, rodinných příslušníků nebo sami lidé s omezenými právy. A tím považuji záměr své práce za naplněný.

5 Seznam bibliografických citací

BRUNEL UNIVERSITY. *Definitions of Disability in Europe. A Comparative Analysis*

[online] 2002 [cit. 10.3. 2021]. Dostupné z:

http://ec.europa.eu/employment_social/index/complete_report_en.pdf

ČEBIŠOVÁ R., a kol. 2013. *Dobrá praxe opatrovnictví a poskytování podpory při právních úkonech a při rozhodování*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. ISBN 978-80-7421-053-2

EDELSBERGER, L., a kol., 2000. *Defektologický slovník*. Jinočany: Nakladatelství H&H. ISBN: 80-86022-76-5

KEBZA, V. 2005. *Psychosociální determinanty zdraví*. Praha: Academia. ISBN: 80-200-1307-5

KRHUTOVÁ, L. 2013. *Sociální práce s lidmi se zdravotním postižením*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě. ISBN: 978-80-7464-290-6

KŘIVOHLAVÝ, J. 2001. „*Psychologie zdraví*“. Praha: Portál. ISBN: 978-80-7367-568-4

LECHTA, V. 2008. „*Symptomatické poruchy řeči u dětí*“. Vyd. 2. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-433-5.

MATULAY, K. 1989. „*Ošetrovanie mentálne poškodených*“. 1. vyd. Martin: Osveta. bez ISBN

Ministerstvo vnitra české republiky. Veřejné opatrovnictví [on-line] 2015 [cit. 17.5. 2021]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/verejne-opatrovnictvi.aspx>

Ministerstvo vnitra české republiky. Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly. 2015. Základní informace pro obce, jako veřejné opatrovníky [on-line] 2015 [cit. 17.10. 2021]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/metodicke-materialy-k-zakonnym-zmocnenim.aspx>

PIPEKOVÁ, J. 1998. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. Brno: Paido. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-65-6.

PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. 2001. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál. ISBN: 80-7178-579-2

SLOWÍK, J. 2007. *Speciální pedagogika*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-1733-3

ŠVARCOVÁ I., 2006. *Mentální retardace: vzdělávání, výchova, sociální péče*. 3. vyd. přeprac. Praha: Portál. ISBN 80-736-7060-7

Úmluva o právech osob se zdravotním postižením vyhlášená ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 10/2010 [on-line] 2013 [cit. 22.8. 2021]. Dostupné z:

<https://www.epravo.cz/vyhledavani-aspi/?Id=70385&Section=1&IdPara=1&ParaC=2>

Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., O vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, [on-line] 2010 [cit. 22.8. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1?text=listina%20z%C3%A1kladn%C3%ADch%20pr%C3%A1v%20a%20svobod>

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR Aktualizovaná verze českého překladu Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví [on-line] 2020 [cit. 12.9. 2021]. Dostupné z: <https://www.uzis.cz/index.php?pg=aktuality&aid=8452>

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky [on-line] 2013 [cit. 30.3. 2021] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>

VÍTKOVÁ, M. a kol. 1998. *Integrativní speciální pedagogika*. Brno: Paido. ISBN 80-85931-51-6

Vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí č. 332/2013 Sb., O vzoru Standardizovaného záznamu sociálního pracovníka [on-line] 2013 [cit. 10.3. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-332>

ZVOLSKÝ, P., 1996. *Speciální psychiatrie*. Praha: Karlova univerzita. ISBN: 80-7184-203-6

Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník [on-line] 2012 [cit. 10.3. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>.

Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád [on-line] 2001 [cit. 20.3.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1963-99>.

Zákon č. 108/2006 Sb., O sociálních službách [on-line] 2006 [cit. 20.5.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>.

Zákon č. 111/2006 Sb., O pomoc v hmotné nouzi [on-line] 2006 [cit. 10.3. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-111>.

Zákon č. 128/2000 Sb., O obcích [on-line] 2000 [cit. 10.3. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>.

Zákon č. 312/2002 Sb., O úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů [on-line] 2012 [cit. 10.3. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-312>.

Zákon č. 372/2011 Sb., O zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování [on-line] 2012 [cit. 10.3. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>.

Zákon č. 292/2013 Sb., O zvláštních řízeních soudních [on-line] 2012 [cit. 10.3. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-292>.

Zákon č. 500/2004 Sb., Správní řád [on-line] 2004 [cit. 10.3. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-500>.

Zákon č. 582/1991 Sb., O organizaci a provádění sociálního zabezpečení [on-line] 2002 [cit. 10.3. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-582>.

Seznam příloh

Příloha č. 1 Plná moc /Pověření

Příloha č. 2 Listina o jmenování opatrovníkem

Příloha č. 1 scan Plná Moc / Pověření

STATUTÁRNÍ MĚSTO PROSTĚJOV

PRIMÁTOR

NÁM. T.G. MASARYKA 130/14, 796 01 PROSTĚJOV

tel: +420 582 329 111 (úřředna) fax: +420 582 342 308 www.prostejov.eu
datová schránka: m12161b

PLNÁ MOC/POVĚŘENÍ

Já, ~~Magistrát města~~ primátor, tímto zmocňuji

Štěpánku Šimkovou, DiS., narozenou ~~1978~~ referentku sociálních věcí na oddělení sociálních služeb a veřejného opatrovatelství Odboru sociálních věcí Magistrátu města Prostějova /dále jen zmocněnkyně/

k tomu, aby za statutární město Prostějov jednala a statutární město Prostějov zastupovala při výkonu činností spojených se zastoupením fyzických osob, jejichž svéprávnost byla rozhodnutím soudu omezena, pokud bylo statutární město Prostějov soudem jmenováno opatrovníkem v souladu s ustanovením § 62 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Rozsah práv a povinností v rámci právního jednání za opatrovance je stanoven rozhodnutím příslušného soudu v jednotlivých případech.

Tuto plnou moc uděluji jako osoba vykonávající funkci orgánu statutárního města Prostějova, který je podle § 103 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 5 téhož zákona, oprávněn zastupovat statutární město Prostějov navenek.

Tato plná moc se řídí právem České republiky.

Tato plná moc je platná do 31. 12. 2022.

V Prostějově dne 14. 7. 2021

Za zmocnítele:

primátor

Tuto plnou moc přijímám.

V Prostějově dne 14. 7. 2021

Zmocněnec:

Štěpánka Šimková, DiS.

Příloha č. 2 Listina o jmenování opatrovníka

Spisová značka: 0 Nc [REDACTED]

LISTINA o jmenování opatrovníka

Podle rozsudku Okresního soudu v Prostějově ze dne [REDACTED].2018, č.j. 0 Nc [REDACTED], který nabyl právní moci dne [REDACTED].2018 je

Statutární město Prostějov, se sídlem nám. T.G.Masaryka 130/14, Prostějov, IČO 00288659

.....
(jméno, příjmení, datum narození, bydliště)

opatrovníkem

[REDACTED] Procházková, narozené [REDACTED] 12.1933, bytem [REDACTED], Prostějov, které byla rozsudkem Okresního soudu v Prostějově ze dne [REDACTED].2018, č.j. 0 Nc [REDACTED] omezena svéprávnost na dobu pěti let, počítanou od právní moci tohoto výroku rozsudku tak, že:

- není způsobilá nakládat s finančními prostředky a veškerým majetkem, jejichž hodnota převyšuje 500 Kč týdně
- není způsobilá uzavírat smlouvy, ve kterých hodnota poskytovaného plnění přesahuje částku 500 Kč týdně
- není způsobilá uzavírat smlouvy o poskytování sociálních služeb
- není způsobilá dávat do zástavy svůj majetek, ručit svým majetkem za jiného
- není způsobilá vyřizovat osobní doklady
- není způsobilá vyřizovat sociální dávky, důchody
- není způsobilá jednat v pracovněprávních věcech
- není způsobilá uzavřít manželství
- není způsobilá udělovat souhlas se zdravotními úkony, není způsobilá posoudit poskytnutí zdravotních služeb a důsledky jejich poskytnutí
- není způsobilá uzavírat dědické dohody a pořizovat
- není způsobilá k výkonu volebního práva.

Opatrovník je oprávněn právně jednat za opatrovance v záležitostech, ve kterých je opatrovanec omezen ve svéprávnosti, není však oprávněn za opatrovance právně jednat v záležitostech týkajících se vzniku a zániku manželství, výkonu rodičovských povinností a práv, jakož i pořízení pro případ smrti nebo prohlášení o vydědění a jejich odvolání.

Opatrovník je oprávněn spravovat jmění opatrovance v rozsahu běžné správy jmění. Nejedná-li se o běžnou záležitost, vyžaduje se k naložení se jměním opatrovance schválení soudu.

Zprávy o osobě opatrovance a účty ze správy jeho majetku je opatrovník povinen podávat vždy nejpozději do 30. června každého roku.

Prostějov [REDACTED].2018

[REDACTED]
vyšší soudní úřednice

